

ни дуже багато загальних та спеціальних норм, які регулюють одне й те саме питання, тому раціональніше було б розміщувати їх в одному нормативно-правовому акті.

Враховуючи вищевикладене, ми можемо дійти таких висновків, що колізійне становище в законодавстві України може припинити своє існування, якщо буде вироблено систему заходів, що сприятимуть попередженню виникнення усіх видів колізій в українському законодавстві.

1. Майстренко О.В. Теоретико-правові аспекти колізій у законодавстві України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.01. Харків: ХНУВС, 2008. 20 с.

2. Москалюк О.В. Поняття та ознаки юридичної колізії. *Держава і право: зб. наукових праць. Юридичні і політичні науки*. Вип. 50. 2010. С. 82–87.

3. Тихомиров Ю.А. Коллизии между правовыми актами: способ преодоления. Колізії у законодавстві України: проблеми теорії та практики: матеріали Міжнародної науково-практ. конф. (м. Київ, 23–24 жовтня 1995 р.). Київ: Генеза, 1996. С. 14-20.

4. Лилак Д.Д. Проблеми колізій у законодавстві України (теорія і практика): дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.01 / НАН України; Інститут держави і права ім. В.М.Корецького. Київ, 2004. 175 с.

5. Лилак Д.Д. Колізія і конкуренція законів. *Право України*. 2001. № 4. С. 19–21.

Іщенко О.В.

здобувач вищої освіти ННІ ЗНПК

ДДУВС;

Науковий керівник: Шевченко С.І. –

канд. юрид. наук, заступник директора

ННІ ЗНПК

МЕЖІ ОБМЕЖЕННЯ КОНСТИТУЦІЙНИХ ПРАВ ЛЮДИНИ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ НЕГЛАСНИХ СЛІДЧИХ (РОЗШУКОВИХ) ДІЙ

У 2012 році з метою забезпечення конституційних прав та свобод громадян Україна прийняла новий Кримінально-процесуальний кодекс. Враховуючи вимоги Конституції та міжнародних нормативних актів у сфері забезпечення прав людини, новий Кримінально-процесуальний кодекс України у ст. 2 одними із першорядних завдань кримінального провадження визначає захист особи, суспільства та держави від кримінальних правопорушень, охорону прав, свобод та законних інтересів учасників кримінального провадження [7, с. 65].

Таким чином, наша держава зробила перший крок до прозорості діяльності правоохоронних органів. Але все ж таки залишила право здійснювати процесуальні дії, які порушують конституційні права громадян, а саме негласні слідчі (розшукові) дії.

Відповідно до ч. 1 ст. 246 Кримінально-процесуального кодексу України (далі – КПК), негласні слідчі (розшукові) дії – це різновид слідчих (розшукових) дій, відомості про факт та методи проведення яких не підлягають розголошенню, за винятком випадків, передбачених КПК [2]. Негласні слідчі (розшукові) дії є специфічними, відмінними від інших пізнавальних дій, бо найбільше втручаються у охоронювані Конституцією права громадян та є особливими засобами пізнання, що максимально наближені до ОРД, окрім того, рішення про їх проведення приймається одним суб'єктом кримінально-процесуальної діяльності, а проводить їх, як правило, у більшості випадків, інший суб'єкт такої діяльності.

Систему негласних слідчих (розшукових) дій складають:

1. Втручання у приватне спілкування (ст. 258 нового КПК).

Різновидами втручання в приватне спілкування є такі:

1) аудіо-, відеоконтроль особи;

2) арешт, огляд і виїмка кореспонденції;

3) зняття інформації з транспортних телекомунікаційних мереж;

4) зняття інформації з електронних інформаційних систем (ч. 4 ст. 258 нового КПК);

2. Аудіо-, відеоконтроль особи (ст. 260 нового КПК);

3. Накладення арешту на кореспонденцію (ст. 261 нового КПК);

4. Огляд і виїмка кореспонденції (ст. 262 нового КПК);

5. Зняття інформації з транспортних телекомунікаційних мереж (ст. 263 нового КПК);

6. Зняття інформації з електронних інформаційних систем (ст. 264 нового КПК);

7. Дослідження інформації, отриманої при застосуванні технічних засобів (ст. 266 нового КПК);

8. Обстеження публічно недоступних місць, житла чи іншого володіння особи (ст. 267 нового КПК);

9. Установлення місцезнаходження радіоелектронного засобу (ст. 268 нового КПК);

10. Спостереження за особою, річчю або місцем (ст. 269 нового КПК);

11. Аудіо-, відеоконтроль місця (ст. 270 нового КПК);

12. Контроль за вчиненням злочину (ст. 271 нового КПК). Відповідно до ч. 1 ст. 271 нового КПК, контроль за вчиненням злочину проводиться в таких формах:

1) контрольована поставка;

2) контрольована та оперативна закупка;

3) спеціальний слідчий експеримент;

4) імітування обстановки злочину.

13. Виконання спеціального завдання з розкриття злочинної діяльності організованої групи чи злочинної організації (ст. 272 нового КПК);

14. Негласне отримання зразків, необхідних для порівняльного дослі-

дження (ст. 274 нового КПК);

15. Використання конфіденційного співробітництва (ст. 275 нового КПК).

Тож, як ми бачимо, законодавець надав слідчому та прокурору можливість залежно від обставин кримінального провадження обрати ту з них, яка у цій ситуації з найменшим втручанням через обмеження конституційних прав людини здатна максимально забезпечити ефективність досудового розслідування.

Також законодавець чітко визначив загальні правила провадження даних дій, а саме:

1. Негласні слідчі (розшукові) дії проводяться у випадках, якщо відомості про злочин та особу, яка його вчинила, неможливо отримати в інший спосіб і проводяться виключно у кримінальному провадженні щодо тяжких або особливо тяжких злочинів.

2. Рішення про проведення негласних слідчих (розшукових) дій приймає слідчий, прокурор, а у випадках, передбачених цим Кодексом, – слідчий суддя за клопотанням прокурора або за клопотанням слідчого, погодженого з прокурором.

3. Виключно прокурор має право прийняти рішення про проведення такої негласної слідчої (розшукової) дії, як контроль за вчиненням злочину.

4. У рішенні про проведення негласної слідчої (розшукової) дії зазначається строк її проведення.

5. Проводити негласні слідчі (розшукові) дії має право слідчий, який здійснює досудове розслідування злочину, або за його дорученням – уповноважені оперативні підрозділи органів внутрішніх справ, органів безпеки, органів, що здійснюють контроль за додержанням податкового законодавства, органів Державної пенітенціарної служби України, органів Державної прикордонної служби України, органів Державної митної служби України. За рішенням слідчого чи прокурора до проведення негласних слідчих (розшукових) дій можуть залучатися також інші особи.

6. Фіксація ходу і результатів негласних слідчих (розшукових) дій повинна відповідати загальним правилам фіксації кримінального провадження, передбаченим главою 5 нового КПК.

7. Особи, конституційні права яких були тимчасово обмежені під час проведення негласних слідчих (розшукових) дій, а також підозрюваний, його захисник мають бути письмово повідомлені прокурором або за його дорученням слідчим про таке обмеження.

8. Законодавець чітко визначив, що втручання у приватне спілкування захисника, священнослужителя з підозрюваним, обвинуваченим, засудженим, виправданим заборонено [2].

З вищевикладеного ми можемо зробити висновок, що однією з найбільш революційних новел нового КПК України є введення слідчого судді. Після цього нововведення суд набуває першорядного значення, і цілком природно,

що слідчий суддя стає однією з ключових фігур у кримінальному процесі, а особливо на стадії досудового розслідування. Прогресивність цього інституту полягає у тому, що відтепер усі слідчі дії, пов'язані з обмеженням прав і свобод громадян, контролюватимуться слідчим суддею [3]. Раніше слідчий виносив постанови про проведення тих самих обшуків, виїмок, про накладення арешту на кореспонденцію та ін., і ці дії не передбачали процедури оскарження та захисту від зловживань. Після прийняття нового кодексу подібні питання вирішуватимуться у судовому засіданні – за присутності усіх сторін. Особи, відповідно до яких проводитимуться ці дії, отримали право оскаржити їх. Для простого громадянина головний плюс – це відкритість, публічність процедури.

1. Конституція України. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.
2. Кримінальний Процесуальний Кодекс України від 13.04.2012 № 4651-VI.
3. За матеріалами сайту Ліга-Закон. URL: http://legal-shield.od.ua/noviy_ugolovniy_protseussualniy_kodeks_upk.html;
4. Лігостаєва Н. Новий КПК – плюси та мінуси. URL: <http://blogs.korrespondent.net/users/blog/vmusatenko/a59048>;
5. Карпюк Г. Новий КПК прискорить реформу слідства. URL: <http://www.imzak.org.ua/articles/article/id/1526>;
6. Кім Ю. Після набуття чинності новим кодексом жити громадянам стане легше, але можуть з'явитися проблеми в слідчих. *Закон і Бізнес*. URL: zib.com.Ua/ua/9199-noviy_kriminalniy_procesualniy_kodeks_ukraini_plyusi_y_minus.html.
7. В.О. Глушков, О.А. Білічак. Гарантії дотримання конституційних прав особи у провадженні негласних слідчих (розшукових) дій. *Актуальні проблеми держави і права*. Вип. № 67. 2013. С. 65-75.

Калініченко З.Д.,
канд. екон. наук, доцент кафедри
цивільно-правових дисциплін ДДУВС

ІНСТИТУЦІЙНІ РЕФОРМИ ТА МОДЕРНІЗАЦІЯ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ В УМОВАХ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ

Україна є одним із лідерів серед країн, що беруть участь в ініціативі ЄС «Східне Партнерство» стосовно впровадження європейських інструментів інституційної розбудови. Орієнтиром є визначені переваги європейських інструментів інституційної розбудови, а також основні результати їх реалізації протягом останніх десяти років в Україні.

У дослідженні розглянуто актуальні питання модернізації органів державного управління в контексті реалізації політики європейської інтеграції. На засадах аналізу українських та європейських нормативно-правових актів та інших документів, кращих національних та зарубіжних практик дослідже-